Lietas Nr. C31349511
Lietas arhīva Nr. C-0874-13/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 4.novembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa,

tiesnese S.Sondare

ar tiesas sēžu sekretāri A.Puriņu,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „Norvik Banka" prasībā /pers. C/ par parāda piedziņu un

konstatēja:

2011.gada 14.martā AS „Norvik Banka", pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753. un 1756.pantu, cēla Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 26.martā starp AS „Norvik Banka" un /pers. C/ noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-004967 (turpmāk - Līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts patēriņa kredīts Ls 2000,00 apmērā, ar procentu likmi 17% gadā un atmaksas termiņu 48 mēneši.

Saskaņā ar Līguma maksājumu grafiku atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 1.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētāja kontā ir pietiekošs naudas daudzums kredīta un procentu atmaksas veikšanai. Atbildētājs nepildīja ar Līgumu uzņemtās saistības.

Ar 2009.gada 2.februāra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, atbilstoši Līguma 10.2.punktam, atbildētājam dots 15 dienu termiņš saistību izpildei, taču atbildētājs saistības neizpildīja, līdz ar to līgums ar 2009.gada 17.februāri izbeigts.

Ņemot vērā minēto, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja pamatparādu Ls 1759,32, procentus LS 762,61 un līgumsodu Ls 1759,32 apmērā, kā arī tiesas izdevumus.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

2013.gada 3.oktobrī tiesā saņemts AS „Norvik Banka"iesniegumsar lūgumu lietu izskatīt bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē, norādot, ka prasība tiek uzturēta pilnā apmērā.

Puses uz tiesas sēdi nav ieradušās.

Atbildētājs par tiesas sēdes vietu un laiku informēts Civilprocesa likuma 54.panta pirmajā daļā un 56.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot pavēsti uz deklarēto dzīvesvietas adresi. Par attaisnojošiem iemesliem, sakarā ar neierašanos uz tiesas sēdi, atbildētājs tiesu nav informējis, tādejādi, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādīto pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē, atzīstot, ka lietā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 208.^{1}pantu, taisāms aizmugurisks spriedums.

Pārbaudījusi civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā noskaidrots, ka 2007.gada 26.martā starp AS „Norvik Banka" (turpmāk - Banka), kā aizdevēju un /pers. C/, kā aizņēmēju noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTK-004967 (8. lietas lapa), saskaņā ar kuru Banka piešķīra atbildētājam aizdevumu Ls 2000,00 apmērā ar atmaksas termiņu līdz 01.04.2011. Saskaņā ar Līguma maksājumu grafiku un Līguma 6.1.punktu, atbildētājam bija jāveic maksājumi pa daļām līdz katra mēneša 1.datumam, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

Atbildētāja konta izraksts (10. lietas lapa) apstiprina naudas līdzekļu izsniegšanu līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais

smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikumam pievienotā parāda aprēķina (lietas 11., 12.lapa) izriet, ka atbildētājs Līguma maksājumu grafikā noteiktajos termiņos un apmērā pielīgtos maksājumus nav veicis.

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs savas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības piedalīties tiesas sēdē nav izmantojis, celto prasību, parāda aprēķinu un aizdevuma saņemšanas faktu nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojis un parādu samaksājis.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, faktu, ka atbildētājs ar Līgumu pielīgtās saistības nav pilnībā izpildījis. Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasījums daļā par neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 1759,32 apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasītāja prasījums daļā par procentu un līgumsoda piedziņu.

Civillikuma 1946.pants noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Līguma 5.1.punktu, par patēriņa kredīta izmantošanu aizņēmējs maksā bankai procentus atbilstoši līgumā norādītajai procentu likmei (17 % gadā) un maksājuma grafikā norādītajā apmērā.

Atbilstoši Līguma 10.2.punkta noteikumiem, prasītājam ir tiesības izbeigt līgumu un pieprasīt, lai aizņēmējs nekavējoties atmaksā bankai izsniegto un vēl nesamaksāto kredīta summu, aprēķinātos procentus un līgumsodu, ja atbildētājs nav ievērojis kādu no līguma 9.1.punkta noteikumiem.

No 02.02.2009. paziņojuma par līguma pirmstermiņa izbeigšanu (14. lietas lapa) izriet, ka AS „Norvik Banka" atkāpās no Kredīta līguma ar 17.02.2009.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 30.janvārī lietā Nr. SKC-644/2013 ir atzinis, ka [..] izbeidzot līgumu vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus, saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu.

Ņemot vērā, ka atbildētājs ir pielīdzis maksāt procentus par aizdevuma lietošanu un balstoties uz judikatūru, tiesa atzīst, ka prasītāja prasījums par procentu piedziņu ir apmierināms līdz brīdim, kad AS „Norvik Banka" vienpusēji atkāpās no Līguma 17.02.2009., un, atbilstoši parāda aprēķinam (11.lietas lapa), attiecīgi sastāda Ls 319,30.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu, un, saskaņā ar 1720.pantu, kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arīlīgumaizpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Līguma 8.1.punktu, par termiņā neatmaksātu patēriņa kredītu un/vai procentiem aizņēmējam jāmaksā līgumsods 0,3% dienā, ko aprēķina no termiņā nesamaksātās summas, tātad 108 % gadā.

No parāda aprēķina izriet, ka prasītājs laika periodā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 7.martam aprēķinājis līgumsodu par maksājumu kavējumiem līdz tie sasnieguši pamatparāda apmēru, proti, Ls 1759,32. Kā redzams, prasītājs nepamatoti aprēķinājis līgumsodu pēc līguma izbeigšanās, t.i., pēc 2007.gada 17.februāra, jo vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumsodu (SKC – 644/2013).

Turklāt tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tiesa uzskata, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var vairākkārtīgi pārsniegt aizdevuma pamatsummu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Arī pats prasītājs Līgumā ietvertos nosacījumus par līgumsodu atzīst par neatbilstošiem labas ticības principam, aprobežojot līgumsodu līdz pamatparāda apmēram.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, un proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka 2007.gada 26.martā starp SIA „Norvik Banka" un /pers. C/ noslēgtā Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-004967 punkts nr.8.1. ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu, tādējādi uz patērētāju tas nav piemērojams.

Latvijas Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.pantā ietvertās tiesību normas par līgumsaistību izpildi un līgumsoda samaksu ir jāinterpretē sistēmiski kopsakarā arī ar Civillikuma 1.pantu, kas nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet tas nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus, tādējādi, tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma daļēji, nosakot to 10 % apmērā no prasītās pamatparāda summas jeb Ls 175,92 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir Ls 2254,54 līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 58.punkta 2.apakšpunktam, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva par prasību Ls 181,36 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, kopā Ls 184,66.

Vienlaicīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, nosakāmas prasītāja tiesības par laiku no līguma izbeigšanas brīža, t.i. no 17.02.2009., līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, ievērojot Civillikuma 1763. pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204^{1}.panta pirmo daļu, spriedums atbildētājam labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 41., 93.panta pirmo daļu, 189. - 193., 195., 199., $208.^{1}$-$208.,^{4}$ un $204.^{1}$pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu AS „Norvik Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, pamatparādu Ls 1759,32, nesamaksātos procentus par aizdevuma lietošanu Ls 319,30, līgumsodu Ls 175,92 un tiesas izdevumus Ls 184,66, kopā piedzīt Ls 2439,20 (Divi tūkstoši četri simti trīsdesmit deviņi lati un 20 santīmi).

Noteikt AS „Norvik Banka" tiesības par laiku no līguma izbeigšanas brīža, t.i. no 17.02.2009., līdz sprieduma izpildei saņemt 6 (sešus) procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā, bet 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese S.Sondare